МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

С. Коцюруба
Принципи суверенітету та невтручання в умовах кіберпростору в міжнародному публічному праві *624*

О. Альошин
Цифрова трансформація правових відносин, електронного документообігу та кібербезпеки: наслідки та перспективи *626*

К. М. Майстренко
Соціальна безпека як ключовий компонент системи соціальної політики в умовах воєнного стану: виклики та стратегічні пріоритети *628*

О. В. Фірстенко
Відтворення конкурентоспроможного людського капіталу як стратегічний ресурс національної безпеки України в умовах повоєнного відновлення *630*

ІННОВАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ І ДИЗАЙНІ

С. В. Білобловський
Побудова та впровадження системи управління даними в сфері звітування зі сталого розвитку з урахуванням передових глобальних практик і інноваційних технологій *633*

А. В. Косолап
Місце необанків у період війни *636*

О. М. Янчуков
Основні напрями вивчення іміджу бібліотеки в умовах соціальних трансформацій в Україні *639*

І. Колісник
Сучасні підходи до розпізнавання рукописних текстів: порівняння традиційних та глибоких методів машинного навчання *642*

О. О. Бондаренко
Інноваційні методи та технології прогнозування динаміки фінансових процесів *645*

Ю. Б. Чернявська
Застосування технології геофенсінгу в обліку оплати праці на будівельному підприємстві *648*

О. Ю. Тишко
Еволюція вітчизняних процесів цифровізації економіки в умовах викликів сучасності *650*

Є. В. Грігєрман
Інноваційні підходи в маркетинговій діяльності підприємств будівельної галузі *654*

для безкарного втручання у справи інших держав. Така ситуація ставить під загрозу стабільність міжнародних відносин і довіру між державами.

Додатковою проблемою є відсутність єдиного міжнародного механізму, який би забезпечував контроль за дотриманням принципів суверенітету та невтручання в цифровому середовищі. Хоча міжнародне право забороняє втручання у внутрішні справи інших держав, питання застосовності цих заборон до кібероперацій залишається відкритим через розбіжності в інтерпретації та брак узгоджених критеріїв.

Деякі держави можуть розглядати інформаційні впливи або технологічне проникнення як прийнятні або нейтральні дії, тоді як інші — як ворожі або агресивні акти. Така правова невизначеність збільшує ризик конфліктів у кіберпросторі [4].

У відповідь на ці виклики, міжнародна спільнота активно шукає способи правового врегулювання поведінки держав у кіберсфері з урахуванням загальновизнаних принципів міжнародного права.Ініціативи ООН, а також робота груп експертів спрямовані на вироблення узгоджених правил поведінки держав у кіберсфері. Окремі держави розробляють національні стратегії кібербезпеки, які мають враховувати міжнародні принципи суверенітету та невтручання [5].

Висновок

Принципи суверенітету та невтручання залишаються фундаментальними у міжнародному публічному праві, але їх адаптація до реалій кіберпростору вимагає нових підходів. Важливо забезпечити баланс між захистом національних інтересів та збереженням міжнародної стабільності, а також створити ефективні механізми співпраці та відповідальності у кіберсфері.

Джерела

1. International Cyber Law in Practice: *Interactive Toolkit*. URL: https://cybilportal.org/publications/international-cyber-law-interactive-toolkit/
2. Sovereignty — International cyber law: interactive toolkit. URL: https://cyberlaw.ccdcoe.org/wiki/Sovereignty
3. *MoulinT*. Reviving the Principle of Non-Intervention in Cyberspace: The Path Forward, *Journal of Conflict and Security Law*. 2020. Vol. 25, Issue 3. pp. 423–447,
4. Sovereignty in Cyberspace: Theory and Practice. URL: https://www.wicinternet.org/2024-01/16/c_956165.htm
5. *Kulesza J*. Principles of International Law in Cyberspace. URL: https://www.gcsp.ch/sites/default/files/2024-12/principles-of-internationa-law-in-cyberspace.pdf

О. АЛЬОШИН

аспірант,

Міжрегіональна Академія управління персоналом

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОВИХ ВІДНОСИН, ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ: НАСЛІДКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Цифрова трансформація правових відносин, електронного документообігу та кібербезпеки стала ключовим чинником модернізації державного управління, право-

вої системи та суспільних процесів в Україні. Цей процес охоплює не лише технічні оновлення, а й глибокі зміни у правових механізмах, принципах взаємодії між державою, громадянами та бізнесом.

Цифровізація правовідносин створює нові виклики і в той же час відкриває нові можливості. Змінюється характер правової взаємодії, яка дедалі частіше відбувається в онлайн-просторі, за допомогою електронних платформ, віртуальних кабінетів, цифрових підписів і смарт-контрактів. Це вимагає не лише змін у нормативно-правовому полі, а й переосмислення концептуальних засад права. Зокрема, необхідною є адаптація законодавства до нових технологічних реалій, таких як блокчейн, штучний інтелект, великі дані. Деякі дослідники вважають, що ми стоїмо на порозі рекодифікації права, в якій цифрова складова відіграватиме ключову роль [1].

Електронний документообіг є центральним елементом цифрової трансформації. Україна значно просунулась у цій сфері, запровадивши такі платформи, як "Дія", які дозволяють отримати понад 130 державних послуг онлайн, включаючи юридичні, адміністративні, соціальні та фінансові. Законодавство вже визнає електронні документи рівноцінними паперовим, а використання електронного підпису стало буденною практикою у діловодстві. Водночас особливу увагу приділено захисту персональних даних, інтероперабельності реєстрів та гармонізації із європейськими стандартами, зокрема, у межах інтеграції до цифрового ринку ЄС [4].

У контексті кібербезпеки цифрова трансформація виступає як інструмент захисту держави, але водночас створює нові ризики. Кібератаки на інфраструктуру, витоки конфіденційної інформації, загрози з боку недружніх держав є постійною небезпекою, що вимагає розбудови системної та проактивної кіберполітики. Прийняття Закону України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" та впровадження міжнародних стандартів (ISO/IEC 27001) стали важливим кроком до формування безпечного цифрового середовища. Україна також активно співпрацює з міжнародними партнерами, зокрема з країнами-членами ЄС і США (CISA), для створення ефективних моделей реагування на кіберзагрози [3].

Наслідки цифрової трансформації є як позитивними, так і проблемними. Серед безперечних переваг варто назвати підвищення прозорості державного управління, скорочення бюрократії, ефективніші правові процедури, доступність послуг. Водночас значною проблемою залишається цифрова нерівність, а також загроза приватності, зокрема в умовах воєнного стану. Виникають нові етичні та юридичні дилеми, що стосуються використання великих даних, штучного інтелекту в судочинстві, прав людини у цифровому просторі [2].

У перспективі цифрова трансформація правової сфери продовжить розвиватися в напрямку глибшої інтеграції із глобальним правовим простором, зокрема через гармонізацію з нормами ЄС, адаптацію регулювання до смарт-технологій, розвиток цифрових ідентичностей та довірчих сервісів. Освітній компонент також відіграватиме важливу роль — зростатиме потреба у фахівцях, здатних поєднувати знання в юриспруденції, кібербезпеці та IT [2; 3].

Отже, цифрова трансформація змінює не лише технічні аспекти правової системи, а й саму її сутність. Це багатоаспектний процес, який потребує зваженої державної політики, постійної взаємодії з громадянським суспільством і професійною юридичною спільнотою.

Джерела

1. *Баранов О.* (2022). Цифрова трансформація як джерело реновації парадигми рекодифікації та оновлення законодавства: огляд проблем. *Law of Ukraine/Pravo Ukraini*, (8).

2. *Руденко Є., Шапран О., & Махно Є.* (2024). Цифрова трансформація як фактор покращення національної безпеки України. *Публічне управління та місцеве самоврядування*, (2), 65–69.
3. *Калаченкова К. О., & Сінельник В. І.* (2023). Технологічні інновації у сфері вирішення спорів: онлайн-підходи. *Правничий часопис донецького національного університету ім. В. Стуса*. 2023. № 2. С. 75.
4. Цифрова трансформація економіки в умовах війни: аналітична доповідь / Нац. ін-т стратег. досліджень ; Даниїла Олійник. Київ : НІСД, 2024. Режим доступу: https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-serpen-veresen

К. М. МАЙСТРЕНКО
канд. наук з держ. упр., доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ЯК КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

Соціальна безпека охоплює здатність суспільства гарантувати кожному гідний рівень життя, попереджати соціальні ризики та оперативно реагувати на них, і в умовах воєнного стану вона перетворюється на питому "лінію оборони" людського потенціалу держави. Повномасштабна агресія загострила бідність, безробіття, переміщення населення та психологічну травматизацію, тому уряд був змушений швидко переформатувати соціальну політику, щоб *поглинати шоки, адаптуватися й трансформуватися* — логіка *shock–adapt–transform* визначає нині весь порядок денний.

Ключові виклики поєднують фінансовий розрив і адміністративне навантаження. З одного боку, понад 77 млрд дол. зовнішньої підтримки, акумульовані від лютого 2022 року, дозволили профінансувати зарплати медиків, пенсії та базові виплати, але потреби відновлення лише соціального блоку оцінені в понад 486 млрд дол. [8]. З іншого, всередині країни кількість домогосподарств-одержувачів допомоги перевищила шість мільйонів; тільки на виплати внутрішньо переміщеним особам (ВПО) у 2025 році вже спрямовано понад 6,2 млрд грн [5]. Ускладнює ситуацію й "гібридний" характер загроз — одночасно руйнуються житло, втрачається робота, падає психоемоційна стійкість, що потребує комплексних інструментів, а не фрагментованих програм.

На нормативному рівні уряд діє за принципом *regulatory agility*. Постанова КМУ № 1544 від 31 грудня 2024 року упровадила компенсації родинам, які прихистили ВПО, і передала адміністрування виплат Пенсійному фонду [1]. Паралельно ВРУ схвалила у першому читанні законопроєкт № 11377, що формує Єдину інформаційну систему соціальної сфери (ЄІССС) і забезпечує принцип "одна людина — одне досьє", тобто уніфіковує всі соціальні записи про громадянина [7]. У перспективі це знімає проблему подвійних нарахувань і дає змогу будувати таргетовані програми підтримки.

Цифрова компонента стала каталізатором швидкості й прозорості. З 2024 року ЄІССС працює у промисловій експлуатації, надаючи 17 видів допомог онлайн та